

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

(8906) 1959 оной мартын 29, воскресени Сэн 20 мүнгэн

СОЮЗТАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Советскай партияда агуу саялаг илалтануудыг зоригжуулан эмхидхэгшэ — түрэл Коммунистическай партияда, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитеттэ СССР-эй профсоюзнуудай XII съезд 53 миллион хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай зүгтөө үзэжэ халуун амаршалаа хүргэнэ!

Советскай Союзай Коммунистическай партия түүхэтэ шиндхэбэринүүд советскай коммунистическа болон ажаллай дэбжэлтэе, олонитэ ажалшадай угаа ехэ эрхэй хүдэлмэришэд манай съезд боложо байна.

Советскай профсоюзнуудай XII съездтэ КПСС-эй ЦК-гэй альгэаён амаршалгыг агааруулагда үндэр сэргэлтэ үгтөөнэй түлөө, советскэ профсоюзнуудай парти бүри ехэ анхарал оролдогто хандуулагдай түлөө хэдэн олон миллион хүдэлмэришэд партида түгээгэй ехэ басхалдан хүргэнэ.

Советскай коммунистуудай алдарт, баатариг партиин түлөө, социалистическай ажиллагаа түлөө, капиталистай амгалан ёһоной экономическа мурсыево хэжэ түлөө, коммунистическай общество үргэн далайсатайгаар байгуулаха үедэ оронтой экономико болон соёл культурне хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан асар ехэ үзэжэ түлөө бүхы совет арадай хамта ехээр баясажа, омогорхожо байһанаа үндэр дэбжэлтэ элэрхэйлэн мэдүүлнэ.

Советскай гэгээнэй байһан манай орон, мүнөө хүдэлмэришэд индустриально-колхозной болон промшленна үйлдэбэрингөө хэмжээгээр оромнай Европодо нэгдэнэ, дэлхэй дээрэ хоёрдох хуури мүнөө эзэлнэ. Социалистическай хүдөө ажээлгэдэ гайхамшагта амжалтанууд туйлагдаа. Социалистическай экономикын үргэлжэлтэдэ үндэсэлэн, совет арадай онх байдал шууд дэсэлэнэ, наука үйлдэбэрингөө үзэжэ түлөө хэлбэрэн бадаара.

Советскай орон дотор социалистическай общество байгуулагдаа. Экономическа, нийгэмтэ ажалбайдал бүхы хэлбэринуудта парти болон арадай дура хүсэлээр шиндхэлгэнүүд хөгждэ. Мүнөө коммунистическай общество байгуулаха гэжэ эхэ бэсүүлдэ бодото зорилго болоно.

Советскай үргэн далайсатайгаар байгуулаха талаар партиин XII съездын хэдэн програмтаа бүхы ажалшадай хэтэ үеын хүсэл эрмэлзэлтэйн бэсүлэ байдалаа харгалдана. Энэ программыг хүдэлмэришэн анги, бүхы совет хүнүүд өөрынэй утга хэрэг, дайшалхы зорилготой гэжэ тоолно, энээнэе бэсүүлдэ үйлдэбэрингөө дүй дүршэл, эрдэм мэрэгжэл болон хүсэ шадалаа тэдэнэр зориулаха бадаара.

Советскай XII съездын шиндхэбэринүүдээр профсоюзнуудай организационнуудай амжалтанууд тэрэнэй зорилготойгоо зүбэн халсажа уртайгаар профсоюзнуудай хүдэлмэришөө. Коммунистическай партия, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитеттэ, советскэ профсоюзнуудай бата бэхээр эмхидхэн жагсанги байһыень үзэжэ байна. КПСС-эй XII съездын түүхэтэ шиндхэбэринүүдэ нагэн наналтайгаар хайшаагад, советскэ профсоюзнууд хада партиин ленинскэ жэнхэнэ нийгэмтэ бэсүүлдэ түлөө тэмсэхээр шууд шиндхэнги байһанаа элэрхэйлэн үзэжэ байна.

Советскай үе соо профсоюзнуудай хэдэн хүдэлмэришэн дүнгүүдэ съезд байнара байһа. Партиин XII съездын, КПСС-эй ЦК-гэй декабрин (1957) Планунай үндэр ёһоор профсоюзнуудай хүдэлмэришэ шэнэхэн табилан ушар ажахын үйлдэбэрингөө байгуулагда тэдэнэй дүүргэдэ үүргэ дэсэлүүлхэ хэрэгтэ байһа. Профсоюзнууд үйлдэбэрингөө асуудалуудыг бүри түгээгэйгөөр шэндхэлгэдэ, ажаллай бүтээлэе дэсэлүүлхын, хүдэлмэришэд болон албай ажаллай, ажалнуудай эрхэ байдал хайжаруулахын, үйлдэбэрингөө хүтэлбэрингөө үргэнэр хабадуулахын түлөө бүри эршэтэйгээр тэмсэдэг, хүмүүнэй организаци байһанаа улам хайнара харуулагда боло.

Советскай XII съезд хада профсоюзнуудай ажал-ябуулагда дутуу дунданууд үндэр дэсэлдэ, эдэ дутунуудыг зөвхөө, профсоюзай бүхы хүдэлмэришэе хайжаруулаха хэмжээгүүдэ харалаа, КПСС-эй XII съездын түүхэтэ эрхүүдэ бэсүүлдэ талаар зорилготойгоо доторхойлоно байна.

Советскай жэлэй түсөөбэ амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэдэ олонитэ үйлдэбэрингөө гэгээн коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулаха байһан үедэ үйлдэбэрингөө болоно гэжэ профсоюзнууд тоолно. Профсоюзнууд хадаа хүдэлмэришэн, бүхы ажалшадай үүсхэл эрхэйлэе эсэша сусалгайгөөр хүгжөөлгөдэ бүхэнэй түрэнэй даалгабаринуудыг дүүргэхэ, үндэр дүүргэхэ хэмжээгүүдэ дэбжэлтын түлөө тэмсэдэ тэдэнэй хүсэл оролдолгыг зориулаха, коммунистическай мурсыево үргэнэр дэлгэрүүлхэ, коммунистическай ажаллай бригада-инуудыг гайшаагад хүдэлмэришэд эрхэйлэн, ухаалан зохёогшодой, үйлдэбэрингөө гайшаагад хүдэлмэришэд эрхэйлэн, тэдэнэй дүй дүршэл үзэжэ байна.

Советскай профсоюзнууд хадаа үйлдэбэри дээрэ ажал хамгаалхын, байрын барилгын түсөөбэрингөө, гэр байра хубарилгын, худалдаа наймааны, нийтэн эдэ хоолой хамгаалгын хүдэлмэришэн, ажалшадэе медицина, коммунальна талаар хамгаалгын олонитын зүгтөө хиналта хэжэ абадал али болохоор хайжаруулаха үйлдэбэрингөө болон алба хаагшадэе хүмүүжүүлхэ бүхы хүдэлмэришэе саашадан хайжаруулаха, коммунистическай абари заншалай хайн хайхан гол ёһонуудыг шууд үндэр дэсэлдэ түлөө тэдэнэй ушар ёһо мэдэлгэе, эрхэй хэмжээгүүдэ дэсэлдэ профсоюзнуудай XII съезд харалаа.

Советскай интернационализмын гол ёһонуудта үнэй сэхэ байдаг советскэ профсоюзнуудын ангин нэгдэлэй түлөө, аб найрамдалай болон уласхоорондын хамгаалгын түлөө тэмсэлэй талаар гададын ороноудай профсоюзнуудай болон үйлдэбэрингөө организацинуудтай холбоо барисаага саашадан үргэлхэн, бэхилэнэ.

Советскай профсоюзнууд нэгдэлхэн олон миллион хүдэлмэришэд болон албай хадаа турал коммунистическай партия манай оюун ухаан, манай зохёон хайжаруулаха үеын нэрэ алдар, ношхал зүргэ, хэлбэршөгүй вождь, советскай илалтануудыг зоригжуулан эмхидхэгшэ гэжэ бүхы совет хүнүүдтэ үндэр дэсэлдэ байна. Коммунистическай партия сэгэн мэргэн хүтэлбэрингөө лэ ашаар профсоюзнуудай бүхы амжалтанууд туйлагдаа.

Советскай оронинэ хүгжөөн бүхэжүүлхэ талаар ленинскэ жэнхэнэ хараа шугамыг үндэр дэсэлдэ тэмсэдэ баргадшагүй революцион эршэ зориг гаргалгаан, ажалшадай байдал улам хайжаруулаха тухай үдэр бүрин анхарал оролдогшайн, бүхы дэлхэй дээрэ аб найрамдал хангахын түлөө эсэша сусалга-инуудтай түлөө манай ороной ажалшан Коммунистическай партия, нүхэр дэбжэлтэ Хрущев түрүүтэй Центральна Комитеттэ түгээгэй ехэ баясхалан үзэжэ байна.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ХАБАРЫНГАА ТАРИЛГАДА ХЭР БЭЛЭН БОЛООД БАЙҢЫЕНЬ

МАРТЫН 26-һаа АПРЕЛИН 5 ХҮРЭТЭР ОЛОНИИТЫН ХҮСӨӨР ШАЛГАЖА ҮЗЭЕ

Мүнөөдэр—шалгалтын дүрбэдэжэ үдэр

ДЭЭРЭЭ ОРТОХОЮЮ БАЙШАЛ

Хүнтэйн талын газарай хүрхээн эртэ гэдэгдэ аад, апрель нарын хоёрдох хахадһаа хойшо хабарай полевои хүдэлмэри эхилхээр болодог юм. Хэрбээ эндэ тарилгын хүдэлмэри хэдхэн үдэрөөр хожом дуулаа һаа, баян ургаса абахан бэрхэтэй. Хабарай хуурай халхын газарай хүрхэе түргэн хатажархида. Тиммэнэ эндэ тарилга хаһа сагтань, богони болзорто хэхэ гэжэ ехэ удашанартай.

Сталиной нэрэмжэтэ колхозой тарилгада ямарээр бэлдэжэ байһаны хаража үзэе.

Энэ колхоз хабарай тарилга хаһа саг соонь үнгэргэжэ шадхаа байна. Колхозой тракторно-тарьян ажаллай бригадын бригадир нүхэр Гармаев эртын тарилга 6—7 хоног соо дүүргэжэди гэжэ мэдүүлнэ. Тезд машина, тракторнуудын булта бэлэн болгодоогүй. Баргажанай РТС-эй мастерскойдэ заһабарилгадан «С-80» маркын тракторай зарим мууданан частынууд нэлгэдэггүй байшоо. Тинхэдэ «Беларусь» трактор мөорин резингүүй дээрэһэ мүн лэ зогсоогдонхой. Тэндэхи РТС-эй дирекци трактор, машина-

нуудай дутуу частынууды бин болгохын түлөө оролдоногүй.

Колхоз 300 гектар газарта кукуруза тариха байна. Эндэ оньхожоруулагдаһан гурбан агрегат эмхидхэгдэнхэй. Тезд квадратно-гнездовой аргаар кукуруза тариха саялжнуудын мүнөөшө болотор заһабарилгадаагүй. Тэдэни заһабарилга хунууд үгы. Мүнөө механизаторнууд барилгын модо ойдо отолжо байна. Энэн дээрэһэ харахада, Сталиной нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрлэгшэд кукурузада ёһотой анхарал табинагүй.

Мүнөө жэл колхоз орооһо тарьянай өөрн үрхэ бэлдэе. Шэнисын, хара тарьянай, овёсой үрхэн сэрбэрлэгэжэ, тарилгын шанарта хүргэдгөө. Мүн бүхы орооһо тарьягаа хэрээһэлүүлэн тариха юм. Гэбэшэ 300 гектар центнер овёсой үрхэн тарилгын шанарта үшөө хүргэдгөөгүй. Тинхэдэ кукурузын үрхэн «Заготзерног» складһаа үшөө абтаагүй байһаар. Мүн эндэ үрхэ хүрэнгээ халхы наранда шанаржуулаха тухай бодомжолногүй. Наг шэхэ полидо багаар гаргадана.

Мартын 20-ной байдалаар тарилгын гектар бүридэ 7—8 тонно наг шэхэ гаргада. Эндэхи кукуруза-шадай 3 звено үдэр бүри 20-20 тонно наг шэхэ полидо гаргадаг гэжэ. Хаяхан тус колхозойнд Баргажанай РТС-һээ бульдозер асаржа, фермэнүүд дээрэ 1000 шахуу тонно шэхэ малтажа суглуулаа. Зүгөөр энэ шэхэ полидо түргэн гаргахын тула хэмжээн абтанагүй. Мартын 20-доор Ф. Ринчиновой звеногойнд хэдэн үдэр хаата. Юундэб гэхэдэ, эндэ шэхэ зөөдэг «Беларусь» трактор эбдэршоо.

Мүнөө колхозой хүтэлбэрлэгшэд воскресник үнгэргэжэ, олоной хүсөөр шэхэ гаргах түсөөбө дүүргэх гэжэ бодоно. Тезд тарилгын эхилтер тоотой үдэрнүүд үлөө ха юм. Колхозой правлени тарилга үгэргэхэ түсэб табяагүй. Зарим механизаторнууд тарилга дээрэ хэхэ юумээ мэдэнгүй. Кукурузадад дунда хуралсал эмхидхэгдэнгүй.

Сталиной нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрлэгшэд дутагдалнуудай зайсуулхын тула яаралтай хэмжээ абхаар болоо.

Дутагдалнуудай дары усадхаха

Колхозууды трактор болон хүдөө ажыхын машинануудай, автомобильнуудай запасной частынуудай Курумканай РТС (директорын нүхэр Борисов, главна инженерын нүхэр Сморodinков) муугаар хангана. Энэньшэ боложо Лениной нэрэмжэтэ колхозой зарим хүдөө ажыхын машинанууд запчастынуудай үгы дээрэһэ хабарай тарилгада бэлэн болгодоогүй байна.

Гадна тус РТС машина, тракторнууды шанар муутайгаар заһабарилла. Жэшээлхэдэ, Лениной нэрэмжэтэ колхозой РТС-тэ «заһабарилгада» гараһан «ДТ-54» маркын тракторай хойто голоний подшипник салынгүй байшоо. Мүн тус колхозой «МТЗ-2» маркын трактор хүсэд заһабарилгаагүй байгаад, хоёрдохёо РТС-тэ абаашагдан байна. Иймэрхүү баримтанууд мүн Сталиной нэрэмжэтэ болон бусадшэ колхозуудта үзэгдэнэ.

Энэ РТС-эй хүтэлбэрлэгшэд эдэ бүхы дутагдалнуудай дары усадхаха, колхозууды хэрэгтэй запчастынуудай саг соонь хангаха гэжэ үзэжэ найдагдана.

Г. Шилгенов. Б. Харнаев.

3750 гектарта кукуруза тарихань

Эдэн аймагай колхозууд энэ жэл 3750 гектарта кукуруза таряад, гектар бүрин 300 центнер ногоон набша абхаар шиндэе. Иймэ ургаса абахын тула саг соонь, шэлгэдэмэл үрхөөр тариха, ургажа байхадан хайнара харуулаха байна. Мүн оньһото машинын хүсөөр бүхы элдүүлгэ хэгдэхэ.

Кукуруза ургуулаха оньхожоруулагдаһан зарим звенонууд үндэр ургасын түлөө шанга тэмсэл ябуулаха. Жэшээнь, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой оньхожоруулагдаһан агрегатид (начальникын нүхэр Погодин) полидоо 4 мянгад тонно наг шэхэ гаргаа. Тингэдэ кукурузы үржэлтэй 110 гектар газарта тарихань. Зундаа хэдэ дахин уһалагдаха юм. Эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр шэхэ гаргажа, тусхай байлуураар бутаруулан тараяжа балуу. Хурхынэй 18—20 сантиметр тухай гэдхэлээр газара хахалха юм.

Газарнай хуурай. Шэхэ тарьяан газар хахалаагүй хаамнай, тэрэнэй хурхынэй холсолдонгүй хиндэжа халашаха. Хаягдаһан үрхэнжэе биратайгаар ургахагүй, гэжэ колхозой агроном нүхэр Елисеев хөөрөнэ.

Мүн Лениной нэрэмжэтэ колхозой комсомол-залуушуулай звено горьтой хүдэлмэри хэжэ байна. Хамта зурган гэгшүүд колхозой механизаторнуудай тунхалмажаар

100 гектарта 5 мянган тонно һайса нэгшээгдэнэ хонинной шэхэ гаргажа тараагаа. Эндэ тарилгага имгалт квадратно-гнездовой аргаар хэхэ.

ВЛКСМ-эй айкомой секретарь байһан нүхэр Гомбожаповай ажал хүдэлмэришөө жэшэ абмаар. Энэ нүхэр хайн дураараа Доржи Банзаровой нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо ошоод, кукурузашан болоод байһанхай. Нүхэр Гомбожапов гурбан жэлэй саада тээ Бурядай гүрэнэй пединститут дүүргэдэ, багшалангүй колхоздоо ажаллахаар шиндэлэн юм. Энэ эдэбхитэй, ажал хүдэлмэришэ шударгы хубуун, түрүүшын үдэрһөө эхилжэ шалгарна. Звеногойнд богони болзор соо 6 мянган тонно шэхэ полидо гаргаба. Гадна 15 тонно минеральна үтэжүүлгэ бэлдэ. Эдэ үдэрнүүдтэ наг шэхэ тараагад, квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэхэ гэжэ байна. Тэдэнэй «СКГ-6» маркын хоёр саялжэ тарилгада хүсэд бэлдэгдэнхэй.

Гэбэшэ аймагай зарим колхозууд кукурузын тарилгада биратайгаар бэлдэнгүй. Гэгээтын Сталиной нэрэмжэтэ колхоз үдэр бүхэндэ 60 тонно шэхэ полидо гаргах графиттай аад, арай гэжэ 12—15 тоннодо хүргэнэ. Һүүлэй 10 үдэрэй туршад 600 тонно гаргах байгаа һаа, оройдоол 150 тонно гаргаа.

Залуушуулай воскресник

Хаяхан Сэлэнгын аймагай Тельманой нэрэмжэтэ колхозой комсомолшуд болон залуушуул, хургуулин хурагшад воскресник эмхидхэжэ, кукурузын участогууд дээрэ наг шэхэ гаргаа. Энэ үдэр 20 комсомолшуд, 31 хурагшад, 10 механизаторнууд болон кукурузашад—хамта 90 хүн сугларба. Тэдэнэртэ «ДТ-54» маркын 4 трактор, хоёр «Беларусь» үгтөө юм.

Воскресниктэ хабаадагшад трактористнар үхэд Будажапов, Дашин-Нимаев, комсомолшуд үхэд Батуев, Бальчинов болон бусад хайнара ажаллажа, нэгэ үдэрэй туршад 100 шахуу тонно наг шэхэ поли дээрэ гаргабад. Тингэжэ кукуруза тариха Тохойн болон Шэнэ Замай участогууд һайса үтэжүүлгэдэхэнэ.

П. Ангаров.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй (V зарлалай) нэгдэхэ сессии

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическа Республикай Верховно Советэй ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумые хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическа Республикай Верховно Советэй тогтоохонь: Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумые нимэ составтайгаар хунгаха:

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Цыремпилов Доржи Цыремпилович—хунгуулин Лазовско округһоо депутат, Улан-Удэ город.

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШОНОР

Завгородняя Мария Федосеевна — хунгуулин Фабрична округһоо депутат, Улан-Удэ город.

Суетин Вениамин Яковлевич — хунгуулин Селенгинскэ округһоо депутат, Улан-Удэ город.

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ СЕКРЕТАРЬ

Доржиев Чимит-Цырен Доржиевич—хунгуулин Витимэй округһоо депутат, Яруунын аймаг.

БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ГЭШҮҮД:

Болотов Алексей Родионович — хунгуулин Шэлэй заводой округһоо депутат, Улан-Удэ город.

Будажаб Федор Тогоевич—хунгуулин Транспортна округһоо депутат, Кяхтын аймаг.

Врублевская Любовь Касьяновна—хунгуулин Иволгын округһоо депутат, Иволгын аймаг.

Вязьмина Валентина Ивановна—хунгуулин Ильинскын округһоо депутат, Прибайкальска аймаг.

Крылова Ксения Самуиловна—хунгуулин Хонхолойн округһоо депутат, Мухаршэбэрэй аймаг.

Мирошинченко Иннокентий Николаевич—хунгуулин Кабанскын округһоо депутат, Кабанскын аймаг.

Ношкин Петр Ефимович — хунгуулин Пушкинскэ округһоо депутат, Улан-Удэ город.

Петров Степан Николаевич—хунгуулин Горьковско округһоо депутат, Улан-Удэ город.

Хахалов Александр Уладаевич—хунгуулин Төвскэ округһоо депутат, Улан-Удэ город.

Цибудев Циден Цибудевич—хунгуулин Хамнин округһоо депутат, Закаменый аймаг.

Цыдынжапов Гомбожап Цыдынжапович — хунгуулин Курумканай округһоо депутат, Курумканай аймаг.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Советүүдэй Байшан. 1959 оной мартын 25.

(Үрэлжээлэдын 2-дохи нкуута)

СССР-эй профсоюзнуудай XII съезд хаагдаба

СССР-эй профсоюзнуудай XII съездын үглөөнэй заседан Кремлин Ехэ ордон соо мартын 27-до боложо, СССР-эй профессиональна союзуудай хубилгаданан Устав нэгэн дуугаар баталан абаа.

Удаан ВЛКСМ-е, Шалгалтын коммисие съезд хунгадан байна. Съездын түгээхэлэй заседаны үдэшин 5 часта болоо. Нүхэд А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, П. Н. Поселов, А. Н. Косыгин болон Д. С. Полянский правительственна ложонуудта эржэ хуухадан, тэдэни делегатууд халуунаар угтаа.

Профсоюзнуудай хүтэлбэрлхы оргонуудай хунгалтын дүнгүүд заседани дээрэ сонсогдоно. Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет 197 гэгшүүнхэ, 69 кандидатһаа бүридүүлэн хунгадан байна. Шалгалтын коммисие 37 хүнхөө хунгадана.

Советскэ Союзай Коммунистическай партия Центральна Комитеттэ амаршалга эльгээхэ гэгэн дурадхал ороо гэжэ түрүүлэгшэ В. В. Гришин мэдээсэ.

Амаршалгын текстэе нүхэр В. И. Прохоров уншаа. Энэ амаршалгыг делегатууд нэгэн дуугаар хайшаһан байна. Советскэ Союзай Коммунистическай партия, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитеттэй хүндэлдэ, Коммунистическай парти болон совет арадай хүсэн түгэлдэр, эбэршөгүй нэгдэлэй, агууехэ совет Эхэ ороной хүндэлдэ, коммунизмын хүндэлдэ зориулагдан, нэрмээе удаан альга ташалган болоо.

Съездын зүбшэхэ зүйл дүүрбэ, СССР-эй профсоюзнуудай XII съезде нүхэр В. В. Гришин хаагдаһан дээрэ сонсохоо.

Партияна гимн «Интернациональ» делегатууд, айлашад дуулаһан байна. (ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэришэдтэ Бурядай АССР-эй хургуулин габьянта багша гэгэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ габьяатай байһанайн түлөө Бурядай АССР-эй хургуулин габьянта багша гэгэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэбэл:

1. Будаев Даба Будаевича—Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуулин хуралсалай талы даагшад.

2. Мужанов Доржи Кондратьевича—Баргажанай аймагай Улан долоон жэлэй хургуулин директортэ.

3. Намолова Эстер Абрамовнада—Баргажанай Адагай дунда хургуулин эхин классуудай багшад.

4. Федорова Тамара Алексеевнада—Улан-Удэ городой 3-дах дунда хургуулин эхин классуудай багшад.

Арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ габьяатай байһанайн түлөө Бурядай АССР-эй хургуулин габьянта багша гэгэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэбэл:

1. Будаев Даба Будаевича—Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда хургуулин хуралсалай талы даагшад.

2. Мужанов Доржи Кондратьевича—Баргажанай аймагай Улан долоон жэлэй хургуулин директортэ.

3. Намолова Эстер Абрамовнада—Баргажанай Адагай дунда хургуулин эхин классуудай багшад.

4. Федорова Тамара Алексеевнада—Улан-Удэ городой 3-дах дунда хургуулин эхин классуудай багшад.

БҮРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ (ПАБАДАХИ ЗАРЛАЛАЙ) НЭГЭДЭХИ СЕССИ

(Үргэлжлэл. Эхиний 1-дэхи нюурта)

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советэй

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Правительстве—Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советеде байгуулха тухай

Бурядай АССР-эй Правительстве — Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советеде нимэ составтайгаар байгуулха гэжэ Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Совет тогтообо: Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советей Түрүүлэгшэ—Филиппов Василь Родинович.

Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советей Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо—Желтый Артем Владимирович. Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советей Түрүүлэгшын орлогшо—Тараненко Алексей Георгиевич.

Бурядай АССР-эй Министрүүдэй Советей Түрүүлэгшын орлогшо—Сафронов Роман Савельевич. Дотоодын хэрэгүүдэй министр — Очиров Будажап Очирович. Эдүүрехэ хамгаалгын министр—Боянова Вера Ринчиновна. Коммунальна ажахын министр—Цыреторов Балдан Урьякович. Культурын министр—Жалсабон Дашидондок Жалсапович. Няутагй промышленностин министр—Эрдэнеев Цырен Будаевич. Эдээ хоолой промышленностин министр—Власов Семен Иннокентьевич.

Гэгээрэлэй министр—Бадмацыренов Сосорон Санжиевич. Хүдөө ажахын министр—Игнатев Илья Александрович. Социальна тэдхэмжын министр—Хамаганов Антон Халбаевич. Худалдаа наймаанай министр—Черняков Иван Давыдович. Финансын министр—Едионов Чимит Вампилович. Гүрэнэй түсэблэлгын комиссин түрүүлэгшэ—Егорова Лидия Яковлевна.

Гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха Комитедэй түрүүлэгшэ — Романов Иван Романович. Автомобильна транспортын, шоссейн харгын Управлениин начальник—Безывестных Филипп Николаевич.

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай АССР-эй Конституциин (Үндээн Хуулиин) 14-дэхи, 68-дахы статьянуудта хубилаата оруулха тухай

ХУУЛИ

Городок, Бабушкин городуудай аймагай мэдэлэй городууд болгодогтонтой дашарамдуулан, Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советэй тогтоохонь:

Бурядай АССР-эй Конституциин 14-дэхи, 68-дахы статьянуудта хубилаата оруулаад, нимээр найруулаха:

«Статья 14. Бурядай АССР-эй гүрэнэй дээдэ органуудта мэдэлтэй Байкало-Кударын, Баргажанай, Баунтын, Бичурын, Зэдын, Яруунын, Заиграйн, Закаменай, Иволгын, Кабанскын, Хэжэнгын, Кударын, Курумканай, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Ахын, Прибайкальска, Хойто-Байгалай, Сэлэнгын, Тарбагатай, Торин, Түнхэнэй, Хорин аймагууднаа; Улан-Удэ городоо Бурядай АССР бүридэнэ.»

«Статья 68. Ажалшадай депутатуудай Улан-Удын городской Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй таһагууд ажал-ябуулгынгаа талаар ажалшадай депутатуудай Улан-Удын Советдэ, тэрэнэй гүйсэдхэхэ комитедтэ, мүн Бурядай АССР-эй зохио Министерствонүүдтэ сэхэ мэдэлтэй байха.»

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

„Ажалшадай депутатуудай аймагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй эдүүрехэ хамгаалгын таһагууды болуулха тухай“ Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Указые баталха тухай

ХУУЛИ

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советэй тогтоохонь:

«Ажалшадай депутатуудай аймагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй эдүүрехэ хамгаалгын таһагууды болуулха тухай» Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй 1959 оной мартын 10-най Указые баталха.

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Секретарь Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Мандатна комиссине хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Мандатна комиссине 5 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Мандатна комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Могнонов Марк Могзосвич — хунгуулиин Ново-Селенгинскын округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Ачитуева Очирма Ринчиновна — хунгуулиин Гааргын округоо депутат, Курумканай аймаг.

Догонична Анна Семеновна — хунгуулиин Багдаринай округоо депутат, Баунтын аймаг.

Ерчинов Григорий Павлович — хунгуулиин Удын округоо депутат, Хорин аймаг.

Шелюников Иннокентий Григорьевич — хунгуулиин Усть-Баргажанай округоо депутат, Баргажанай аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Хуули гаргах дурадхалнууды оруулдаг комиссине хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Хуули гаргах дурадхалнууды оруулдаг комиссине 5 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Хуули гаргах дурадхалнууды оруулдаг комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Мальгин Николай Иванович — хунгуулиин Сувын округоо депутат, Баргажанай аймаг.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Агдырев Михаил Семенович — хунгуулиин Доодо-Ангарай округоо депутат, Хойто-Байгалай аймаг.

Матвеев Константин Михайлович — хунгуулиин Үнэгэтэйн округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Семенов Бато Семенович — хунгуулиин Түнхэнэй округоо депутат, Түнхэнэй аймаг.

Цыренжапова Долгор Цыбиковна — хунгуулиин Эгэтын округоо депутат, Яруунын аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советей Бюджетна комиссине хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Бюджетна комиссине 11 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Бюджетна комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Пивоваров Николай Буинович — хунгуулиин Усть-Кяхтын округоо депутат, Кяхтын аймаг.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Бадмаев Дамби Дабаевич — хунгуулиин Брянска округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Бутко Василий Сидорович — хунгуулиин Индустиальна округоо депутат, Улан-Удэ город.

Гребеникова Александра Николаевна — хунгуулиин Городогой округоо депутат, Закаменай аймаг.

Дамбаев Октябрь Гармаевич — хунгуулиин Дунда Худанай округоо депутат, Хэжэнгын аймаг.

Заболотская Полина Степановна — хунгуулиин Дээдэ-Онгостой округоо депутат, Улан-Удэ город.

Онайко Алексей Анисимович — хунгуулиин Доодо-Онгостой округоо депутат, Улан-Удэ город.

Петров Федор Филиппович — хунгуулиин Заиграйн округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Раднаев Эрдэн Раднаевич — хунгуулиин Красноармейскэ округоо депутат, Улан-Удэ город.

Хуриганова Анастасия Николаевна — хунгуулиин Серовско округоо депутат, Улан-Удэ город.

Шамсимухаметов Мирза Фаррахович — хунгуулиин Хирпинскын заводой округоо депутат, Улан-Удэ город.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Промышленностин, транспортын талаар Бурядай АССР-эй Верховно Советей комиссине хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Промышленностин, транспортын талаар комиссине 16 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Промышленностин, транспортын талаар комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Магунов Евгений Леонидович — хунгуулиин Онохойн округоо депутат, Заиграйн аймаг.

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО

Оглоблин Федор Иванович — хунгуулиин Красногвардейскэ округоо депутат, Улан-Удэ город.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Афанасенко Петр Абрамович — хунгуулиин Илькын округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Гурьянов Константин Васильевич — хунгуулиин Заудинска округоо депутат, Улан-Удэ город.

Демьяненко Михаил Григорьевич — хунгуулиин Некрасовска округоо депутат, Улан-Удэ город.

Затеева Екатерина Георгиевна — хунгуулиин Ранжуровска округоо депутат, Улан-Удэ город.

Золотарев Алексей Васильевич — хунгуулиин Заводской округоо депутат, Улан-Удэ город.

Зубрилин Иван Михайлович — хунгуулиин Тресковско округоо депутат, Кабанскын аймаг.

Каспаров Александр Александрович — хунгуулиин Ципиканска округоо депутат, Баунтын аймаг.

Плеханов Александр Георгиевич — хунгуулиин Модовой заводой округоо депутат, Улан-Удэ город.

Рыбинский Валерия Владимирович — хунгуулиин Железнодорожно округоо депутат, Улан-Удэ город.

Сушко Иван Кириллович — хунгуулиин Кяхтын округоо депутат, Кяхтын аймаг.

Федотов Иван Алексеевич — хунгуулиин Холтосоной округоо депутат, Закаменай аймаг.

Фуфачев Василий Иванович — хунгуулиин Краснодонско округоо депутат, Улан-Удэ город.

Цыбиков Чайбон — хунгуулиин Советскэ округоо депутат, Улан-Удэ город.

Шакирзанов Махам Ахметшакирович — хунгуулиин Шахтын округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советей хүдөө ажахын талаар комисси байгуулха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Хүдөө ажахын талаар комиссине 17 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Хүдөө ажахын талаар комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Худяков Михаил Александрович — хунгуулиин Охи-Булагай округоо депутат, Бичурын аймаг.

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО

Барьядаев Константин Лаврентьевич — хунгуулиин Дэрэстэй округоо депутат, Зэдын аймаг.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Автушенко Сергей Сергеевич — хунгуулиин Дээдэ-Худанай округоо депутат, Хэжэнгын аймаг.

Афанасев Проконий Савельевич — хунгуулиин Партизанска округоо депутат, Бичурын аймаг.

Базаров Жамьян Базарович — хунгуулиин Шэнэ-Ильинскэ округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Баирбиликтеев Даба Цыремпилович — хунгуулиин Оронгын округоо депутат, Иволгын аймаг.

Дугаров Дондог Дашевич — хунгуулиин Хэжэнгын округоо депутат, Хэжэнгын аймаг.

Иванов Петр Николаевич — хунгуулиин Хэрэнэй округоо депутат, Түнхэнэй аймаг.

Иринчиев Николай Будевич — хунгуулиин Усть-Киранай округоо депутат, Кяхтын аймаг.

Кокорин Трифон Сергеевич — хунгуулиин Байкало-Кударын округоо депутат, Байкало-Кударын аймаг.

Кривогорницын Сергей Васильевич — хунгуулиин Тамрай округоо депутат, Кударын аймаг.

Попов Алексей Иванович — хунгуулиин Мухаршэбэрэй округоо депутат, Мухаршэбэрэй аймаг.

Цыдылова Цымжит Раднаевна — хунгуулиин Горхоной округоо депутат, Заиграйн аймаг.

Цыренова Цырену Цыреновна — хунгуулиин Шаралдайн округоо депутат, Мухаршэбэрэй аймаг.

Шагеева Бадма Дулмаевна — хунгуулиин Санагын округоо депутат, Закаменай аймаг.

Юмсунов Балдан Будатарович — хунгуулиин Заганай округоо депутат, Бичурын аймаг.

Яковлев Раднай Николаевич — хунгуулиин Бургалтайн округоо депутат, Торин аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Эдүүрехэ хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар Бурядай АССР-эй Верховно Советей комиссине хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Эдүүрехэ хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар комиссине 13 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Эдүүрехэ хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Сахьянов Владимир Афанасьевич — хунгуулиин Бичурын округоо депутат, Бичурын аймаг.

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО

Никифорова Екатерина Михайловна — хунгуулиин Павловск округоо депутат, Улан-Удэ город.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Астраханцева Анна Лукинична — хунгуулиин Гурульбын округоо депутат, Иволгын аймаг.

Борисова Александра Васильевна — хунгуулиин Саягтын округоо депутат, Тарбагатайн аймаг.

Давыдов Александр Викторович — хунгуулиин Баянголой округоо депутат, Закаменай аймаг.

Кавелин Михаил Поликарпович — хунгуулиин Петропавловск округоо депутат, Зэдын аймаг.

Лукашева Мария Петровна — хунгуулиин Турунтайн округоо депутат, Прибайкальска аймаг.

Мелешевич Петр Андреевич — хунгуулиин Бабушкинска округоо депутат, Кабанскын аймаг.

Семенов Вениамин Иванович — хунгуулиин Галуута-Нуурай округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

Синицын Петр Фадеевич — хунгуулиин Гушадай округоо депутат, Бичурын аймаг.

Сычев Трофим Доросевич — хунгуулиин Шергинскэ округоо депутат, Байкало-Кударын аймаг.

Убашев Бадма Жалсаревна — хунгуулиин Ахын округоо депутат, Ахын аймаг.

Цыбикова Цыбик Арслановна — хунгуулиин Доодо-Торин округоо депутат, Торин аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей

ТОГТООЛ

Бурядай АССР-эй Верховно Советей гэгээрэлэй, культурын талаар комисси хунгаха тухай

Бурядай Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Советей тогтоохонь:

1. Гэгээрэлэй, культурын талаар комиссине 11 хүнөө бүридүүлэн байгуулха.

2. Гэгээрэлэй, культурын талаар комиссине нимэ депутатууднаа бүридүүлэн хунгаха:

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Бильгаев Цанжа Дашевич — хунгуулиин Зүүн-Мүрэнэй округоо депутат, Түнхэнэй аймаг.

КОМИССИИН ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО

Зверева Елена Дмитриевна — хунгуулиин Комсомольско округоо депутат, Улан-Удэ город.

КОМИССИИН ГЭШҮҮД:

Бабинцева Мария Леонтьевна — хунгуулиин Твороговско округоо депутат, Кабанскын аймаг.

Бальжиева Гарма Бальжиевна — хунгуулиин Селендумын округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

Баранов Константин Трофимович — хунгуулиин Үүрэгэй округоо депутат, Баргажанай аймаг.

Жадагеева Даря Жалсановна — хунгуулиин Толгойн округоо депутат, Түнхэнэй аймаг.

Нимаев Бадма Нимаевич — хунгуулиин Тохойн округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

Очиров Цырен Очирович — хунгуулиин Первомайска округоо депутат, Сэлэнгын аймаг.

Решикова Мария Ивановна — хунгуулиин Ленинскэ округоо депутат, Кяхтын аймаг.

Стегачев Иван Мартьянович — хунгуулиин Таловска округоо депутат, Прибайкальска аймаг.

Холхонова Цыбикмид Бардуевна — хунгуулиин Дээдэ Хурьин округоо депутат, Хорин аймаг.

Улан-Удэ, Сөвөдүүдэй Байшан, 1959 оной мартын 25.

195
Уург дээрэ:
Борборина.
Тэ
болотор
гэгдэнг
ари — га
Жэшээн
да тээ ол
гэлөө ор
оригэй ол
Тимээнэ
хэнь гарз
«наагүй» г
эр үсхэбэр
гэлсэхэнэ
Имэ гээгд
сдаа яаш
нда жэл
иени, пар
хай үсхэб
ду дунда
хынгаа эн
хэ тухай ш
удые хара
үнгэрэгш
ада, мүнө
г олзо нан
г, оройдоо
ригэй одз
нэй шалт
эй гол түл
эв, гахайн
он тэжээл
байнабди.
тэжээл онд
да баатай
элээ гахай
тэ, зөөрин
етелинхид
бан, КПС
хэбэрлүү
ша ондо г
зүбөөр з
н сээр аб
эвэнь, үнг
100 шахуу
ушаан а
10 гаран ц
аха, худал

1959 ОНДО НЁДОНДОНОЙХИНОО 3,5 ДАХИН ЕХЭ ГАХАЙН МЯХАН АБТАХА

гэжэ Кабанскын аймагай гахайшад мэдүүлнэ

Зураг дээр: (зүүн гарһаа) Л. Лешинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша гахайшан Л. Кушова.

Зураг дээр: (зүүн гарһаа) Л. Лешинэй нэрэмжэтэ колхозой ахалагша гахайшан Л. Кушова.

Байгша ондо 5810 гахай шахажа, 5 мянган центнер эрхим шанартай мяха гүрэндөө тушааха, худалдаха зорилго тэбиан Кабанскын аймагай гахайшад бэйшгүүд энэ томилогдоб.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЬӨӨ ОРОЛДОХО ХЭРЭГТЭЙ

Би мүнөө колхозойнгоо эхэ гахайн фермэдэ 9-дэхи жэлээ таһалгарлагүй хүдэлжэ байна. Манай колхоздо 4—5 жэлэй саада тээ гахай үсхэбэрлгэдэ муртэй анхарал хандуулагдадаггүй байһан дээрэй гэжэ гахайн үүлтэр муу, тоо толгойнь үсөөн, поршоонхошье биратай абтагшагүй хэн. Тиймэһээ артельнай хүлээй 2—3 жэлэй туршда гахайнгаа үүлтэр хайжаруулаха, тэрэнэйнгэ харууна зүбөөр эмхидхэхэ, мүн эхэ гахайн бүрinhөө жэлдээ шадаал наа поршоонхо олоор абажа, тоо толгойнь эрид олошоруулаха тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые бэлдүүлжэ эхилхэн байна.

Хэнэйшье мэдлээр, эхэ гахай бүрinhөө поршоонхо жэлдээ олоор абахын тулада, тэдэниие жэлэй дүрбэн сагта зүбөөр эдээлүүлжэ, харууналха, зохид хаһа сагтань һайнаар ороондо оруулаха хэрэгтэй бишу. Тиймэһээ манай фермын хүдэлмэрилгэдэ ороонойн урда тээ эхэ болон азаргашье гахайнуудгаа элдэб ургамал, ногоо гэхэ мэтэ олон янзын тэжээл, тарья талханай зүйлтэй холижо, тусхай рационээр эдуюлдэг юм. Илангага эхэ гахайе дан үлүүс эхээр таргалуулангүй, нэгэ жэгдээн тамиртай байлгахандаа ороондо һайнаар ородог. Гадна хүлээй үсдэ эхэ гахай бүхэндэ заабол 2—3 ондоо азарга гахайнуудые үдэхэ, үгөө хоёрто 4—5 минутаар ээлжээлүүлжэ байгаад табидга болообди. Тингэжэ эхэ гахайе ондо ондоо азаргада табихада поршоонхо олоор түрэдэг, тэдэниие томо өөдэргэн, суданууд байдаг гэжэ һанагшаб. Тэршэлэн баһа олон поршоонхо гаргадаг тус-

Зураг дээр: XX партсездын нэрэмжэтэ колхозой гахайшад эхэ гахайнуудгаа эдээлүүлжэ байна. М. Нажиловой фото.

Тэжээл ехээр бэлдэхэбди

Молотор артелиннай ажахын нэгдэнги, олзо доход багатай гахайн фермэ байһан бэшэнь, һүүлэй хоёр жэлдэ тээ колхозной гахай үсхэбэрлгэдэ оройдоол 40—50 мянган үлзэ доход абадаг бай- тиймэһээ зариман «гахай тэжээл гарзат, эдлһэнэшье ха- ртай» гэжэ байгаад, тэрэниие үсхэбэрлхээс болго һаа дээр- эхэһээ наагуур бологшо

шэгнүүртэй 100 гаран шахамал гахай тушаажа, тусэбөө бол- зорхоон урид дүүргэбди. Наяар тус тустаа 100 килограммнаа ба- га бэшэ шэгнүүртэй үшөө 55 эхэ гахай шахагдажа тушаагдаха бай- на. Мүн 3—4, 5—6 һаратай пор- шоонхонууд эхэ багараа хэдэн бү- лэг болгодожо илгагдаһанай, тэдэ- нэртэ тус бүридэнь үдэртөө 3—4 килограмм татаһан орооно тарьян халуун уһанда худалдажа, тэршэл- лэн заводхоо гарһан бурдууг, ма- шиндагдаһан һүн үгтэнэ. Хубаа- рини эргээр элһэнкын силос га- хайда эдуюлдэг болонохойбди. Ингээд апрель һараһаа эхилжэ, ша- хамалнуудта тусхай кормушка ту- хээрээ, элдэб холимол тэжээл ху- райгаар эдуюлдэг болохонмай.

Ерэхэ жэлдэ хойшо тэжээл он- доо тэжээл худалдажа абахаяа ог- то болыхын тулада мүнөө хабар гахай- да иматгал ногоон тэжээл болгожо эдуюлдхээр 170 гектарта горох өвс- той холижо, наран сасэг, кукуруза тарихабди. Тинхэдэ 30 га газарта турнепс, 15 гектарта хартаабха гаригадахаар харалдагдажа, тэндэнь мүнөө хамта 200 гаран тоноо ху- шан шэбхэ зөөгдэнхэй. Бүхидөө артельдэ кукурузын болон тарьянай газарта 2,5 мянган тоноо аргал шэбхэ гаргагдаха. Байгша ондо га- заргаа һайнаар үтэжүүлжэ, шинг нойто зүбөөр барижа, тарьялангай гектар бүрinhээ 13 центнерһээ доошо бэшэ орооно тарьянай ургаса, кукурузын газаргай ба бүрinhээ 300 центнерһээ бага бэшэ ногоон эшэ наһна хуряахын түлөө тэмсэхэбди.

Тингэжэ адууна малай, тээр тоо гахайн эднхэ элдэб янзын тэ- жээл элбэг эхээр бэлдэхэжэ, жэлэй эсэс болотор гахай үсхэбэрлгэдэ миллион түхэригэй олзо доход оруулхын түлөө хамсыгаа шамажа оробобди.

А. Сюсин, Сталиной нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Эмэ гахай бүхэниие түрүүлхэ

Колхознай һүүлэй жэлнүүдтэ га- хайнгаа тоо толгойе түрөөр оло- шоруулхын тулада жэлдэ нэгэ тү- рүүлэд мяханда тушааха залуу эмэ гахайнуудые олоор баридга бол- лонхой. Манай 2-дох комплексно бригадын эхэ гахайн фермынхид хабар эртэ гарһан поршоонхонууд- ые 2 һаратай болоходон эхэ- һэнь һалгахада, тэдээн сооһоо эмнүүднэ илгажа тусгаар һайн харууна, тэжээлдэ табидга юм. Тингээд элдэ залуу эмэ гахай- нуудайнгаа тус тустаа 7—8 һар- тай боложо, дунда зэргээр 70—80 килограмм шэгнүүртэй болоходон июль-июль соогуур түрүүлхээр ха- раалжа, январь—февраль һарада бултньен ороондо оруулабди. За- луу гахайе зун түрүүлхэдэ тэдэний поршоонхонудын зунгай сага хү- ээ ногоо, ургамал эднжэ, һайнаар, гаргаша багатайгаар түлжэхэ бай- на бишу. Теэд зарим газарта за-

луу эмэ гахай 7—8 һаратайгаа ороондо ёһоор ородоггүй, гадна үсөөн поршоонхо гаргадаг, туйн- шье үлбэр муу байдаг гэжэ хэлсэ- дэг. Үнэндөө тэдэниие һайнаар ха- рууналад, эдээлүүлэд, 70—80 ки- лограм шэгнүүртэй барга тарган байлжа, жэл үлүүтэй болоһон эхэ азарга гахайда табихада заабол ороондо ородог байна.

Мүнөө фермэдэһэй нэгэ түрү- лэд мяханда тушаагдаха 40 толгой залуу гахай бин. Тэдэний олонхын февраль-март соо ороондо ороо- лон. Байгша ондо нэгэ түрүүлхэ эхэ гахайнуудһаа бүхидөө 200—300 поршоонхо лаб абаха байна.

Манай артелинхид саһаадаа түрөөгүй залуу эмэ гахай бү- хэниие поршоонхо абангүй гүрэндэ худалдахаа огто болгоно.

А. Оскорбина, Лениной нэрэмжэтэ колхозой ахалагша гахайшан.

Химда сэнтэй мяха абахын түлөө

Түрэл партиянгаа түүхэтэ XXI сьездын шийдхэбэрлнүүдээр урма- шан зоригжоһон Лениной нэрэмжэ- тэ колхозойхид долоон жэлэй тү- рүүшын жэлдэ мяха абалгаа һөдөндөндөһойхиноо 1,8 дахин ехэ бол- гожо, хамта 3288 центнер мяха гү- рэндөө тушааха, худалдахаар ши- дэнхэй. Байгша ондо гахайн мяхан үнэгэрлгэжэ жэлэйхид орходоо 2,5 дахин ехээр абтажа, бүхидөө 900 гаран центнер гахайн мяхан гүрэн- дэ тушаагдаха, худалдагдаха ёһо- той.

Табиһан энэ зорилгоёо амжал- татайгаар дүүргэхын тулада мүнөө жэлдэ 1000 гаран гахай шахажа, толгой бүрinhээ 70—80 килограмм- һаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр ту- шааха байнабди. Гадна гахайнуу- дайнгаа тоо толгойе саһаадаһа улам олошоруулаха зорилгоор жэл- лэй эсэс болотор хамта 2200 гаран поршоонхо абажа тэжээхэбди. Ма- най артельдэ элдэ эхэ зорилгонуудые дүүргэхын түлөө юун хэгдэхэ бай- нэб, ажыхдамнай ямар арга бо- ломжонууд бин гэсэхэб?

Нэн түрүүндэ абтаһан бүхэ пор- шоонхонуудһаа нэгэһье гарза хо- ролтоггүйгөөр түлжүүлхын тула энэ үбэлдөө нарай поршоонхотой га- хайн байра хана, хаяһаа һэрбэ- хүүгөөр һайса дулаалагдаа һэн. Мүн дорнь зузаан, зөөлөн дэби- нгүр хэдэг болообди. Поршоонхонууд- ые эхэһэнь һалгаагаад, элдэб үб- шэн, хамһаһаа һэргылжэ, тэдэндэ жэлдэ 3—4 дахин тусхай тарилгү хэдэгбди. Мүнөө поршоонхонуудай тэжээлэй рациондо татаһан орооно талхан, жэжээр хэршэжэ, халуун уһанда дэбтэһэн хүсы үбэн, ма- шинын һүн болон элдэб минеральна тэжээл үгтэжэ, үдэргэ 3—4 дахин эдээлүүлэгдэнэ. Гадна, доосоого тэ- жээлэй тусхай хунхитай гахайн һайн тиловой байра баринхайбди. Элдэ бүгдэн ашаар мүнөө колхоз- домнай хамта 86 эхэ гахайн 22-ын түрөөд, 180 гаран поршоонхо абтан- хай, нэгэһье гарза хоролтоггүй- түл- жүүлэгдэжэ байна. Тинхэдэ бэшэ- шиннь гол түлэб апрель—май соо түрэхэ юм.

Манай артелин түрүү гахайшад А. Оскорбина, А. Аверина, Н. Неч- кина гэгшэд тус тустаа эхэ гахай бүрinhээ 10—10 поршоонхо абанхай, тэдэнэр жэлэй эсэс болотор үшөө 10—10 поршоонхо абахаар ши- дэнхэй. Тэршэлэн колхозой шаха- мал гахайн фермынхид баһан муу бэшэ амжалта туйлана. Эндэ Ели- завета, Евдокия Корытова гэгшэд тус тустаа 200 гахай дажа абаад, толгой бүрinhээ 80—80 килограмм шэгнүүртэй болгохын түлөө орол- досотойгоор харуунаһна.

Саһаадаа зун, намарай сагта гахайнуудһаа элдэб шэмэтэй ногоон тэжээл дээрэ, гаргаша багатай- гаар түлжүүлхын түлөө ороонодо байнабди. Байгша ондо гахайда но- гоон заһдан зунда саһажа эдуюлхын тула фермэ шадар 20 гаран гектарта горох-өвс- той холижо таригдаха, мүн га- хай оруулаха адуулхын тулада 5 га хартаабха һуулгагдаха юм. Энэһэнгэ гадна гахайн эдихэ силос дарахаар кукуруза, наран сасэг, хүсы үбэн гэхэ мэтэ эхээр таригдаха ушартай. Тинхэдэ га- хайшад хуульмэри хунгадхэхэ, ажалайн гаргаша бага болгохын тулада мүнөө жэлдэ гахайнуудһаа задагай хашаа хорбодо олоор байл- жа, тэдэнийнгүү өөлһэдөө уһалжа, эдээлжэ байха тусхай кормушка, түхээрлгэ хэжэ эхилхэбди. Тэжээл буйлуулха, зөөхө хүдэлмэри сүм оньожоруулагдаха юм. Мүнөөһе гахайн эднхэ юумэ ууралаар бусал- гагдажа, буйлуулагдана. Байра соонь дүүжэн харгы, зайн галай гэр- лэ оруулагдаһанай. Тингэжэ гахай шалхага, эдээлүүлгэдэ ажал, зөө- рин гаргаша эрид хороогодо, колхоздо һөдөндө гахайн мяханай килограмм бүхэндэ 12 түхэриг 37 мүнэгэй ажал, зөөри гаргашала- даһан һаа, ерэхэ жэлдэ тэрэнэй 6—7 түхэригтэ хүргэгдэхэ эргэртэй.

И. Данилов, Лениной нэрэмжэтэ колхозой зоотехник.

Гахай иигэжэ шахагдана

Молотор артайгай һаа гахай ша- хажа гэжэ нэгэ зариман гахай, тэс аһан тои буруу. Юб гахай шахага гахайда гэгшэ та- ханай зүйл харьһе һайнаар гахай адуулахда, тэдэнэр һуу- рдэ тэжээлдэ шалай болжо, мэдэхэ, өвдөлхөһөн болшо- нойгоо шахан таргалуулаха шадаал һаа олон янзын, ша- хан тэжээл, илангага элдэб ногоо һайса эдуюлха хэ- рэгтэй бишу.

Манай фермынхид шахамал гахай- нун тэжээлдэ дуратайгаар ту- шааха орооно тарьянай зүйл мяха, татажа, тарьянэ халуун эр абаһа һайса эһээгэд, да- бдүүдэг юм. Гадна намартаа гахайнууд халуун хальна, хар- нэ саһанай ногоохон элһэнкы тарихажэ гэхэ мэтэ ургамал тарихажэ, амгаруулад эдуюл- гадна. Мүнөө гахайда үдэртөө тэжээл, 3 килограмм хура- нэ талханай зүйл, машин- ны һүн дуратай соонь, мүн бурдууг, широг асаргагдажа шахагдажа байһан гахайе мяха, сабэр байлгахын түлөө малаго гаргагдана. Бүхы га- хайда заабол нэгэ удаа тэжээл, тэрэһээрнэ гахайшадта мүн түдэһэн үгтэдэг юм. Энэ гахайн фермынхид бүхидөө мүнөө 80—90 килограмм шэг- нүүртэй гахай тушааха, ху- рдэ тарихага табихтай.

Г. Фролов, XX партсездын нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермын ахалагша.

БҮХЫ АРГА БОЛОМЖОЁО ХҮСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ ургэн уужам Совет оройнойнай хүдөө ажалшад, малшад партиянгаа XXI сьездын табилан асарн эхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэлдүүлхын түлөө хэзээ хэзээнэйхнээ эршэмтэй шангаар, үсэд нэтрүүгээр ажаллажа байна.

Кабанскын аймагай совхоз болон колхозуудай ажалшад, малшадые КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Плenums- мэй тогтоолые бэлдүүлэн, Рязанскы областин хүдөө ажалшадтай жэ- шээгээр долоон жэлэй түрүүшын шэлдэ һөдөндөһойхиноо 2,2 дахин ехэ мяха, тээр тоодо гахайн мяха 3,5 дахин ехээр абаха гэ- һэн нилээд харюусалгатай зорил- го урдаа табихтай гэһэн. Жэшээл- хэдэ, эндох колхозууд үнэгэрлгэ- жэлдэ бүхидөө 1344 центнер гахайн мяха тушааһан һаа, байгша он- до аймагай совхоз болон колхозууд хамта 5 мянган центнер гахайн мяха гүрэндөө тушааха, худалдаха юм. Тингэбэл 1959 оной эсэстэ ай- магай колхозуудта эдүүррин га- зарай 100 га бүридэ дунда зэргээр 43,5 центнер мяхан абтаад байха эргэртэй.

Эдэ табиһан ехэ зорилгонуудһаа эрхимээр дүүргэхэ арга боломжо- нуудай колхоз бүхэндэһэй гүйсэд бин байһанһын тэдэний һүүлэй 5 жэлдэ туйлаһан амжалтанууд гэр- шэлэн харуулаһна.

1953 ондоо хойшо аймагай колхозуудта мяха абалта 2,8 дахин ехэ боложо, 5 жэлэй саада тээ аймагта бүхидөө 2197 центнер мяхан абта- даг һаа, һөдөндө хамта 7 мянга шахуу центнер мяхан абтаһан бай- на. Энэ үе соо мяха абалга эдүү- рин газарай 100 га бүридэ 9,4

центнерһээ 17 центнертэ хүрэнэн байха юм.

Теэд хүдөө ажахын шухала про- дукци — мяха абалгы эрид дээ- шлүүлхын түлөө колхоз бүхэндэ бин байһан бүхы арга боломжонууд гүйсэд элирүүлэгдэжэ, хүсэд һайнаар хэрэглэгдэнгүй гэжэ сэхэ хэ- лэхэ эргэртэй. Колхозуудта гахайн тоо толгой биратай олошоруула- даһангай, мяха гүрэндэ тушаала, худалдагшын һүүлэй хоёр жэлэй туршда зарим тэдэ бага болшоо. Олонхы артелинүүдтэ гахай һайса шахажа, 70—80 килограмм шэг- нүүртэйгээр тушааһын орондо, 50—60 килограмм шэгнүүртэй гахай тушааха ушар үзэг- дэдэг байна. Илангага зун, нама- рай сагта гахайда эдуюлха элдэб шэмэтэ тэжээл, ургамал ногоо колхозуудай ёһоор таридатгүй дээр- рлэһэн, гахайн мяханай өөрһын үнэ сэн, ажалайн гаргаша тон эхэ байһаар.

Эдэ бүгдэһе эрид шууд усалхан, гахай үсхэбэрлгэдэ зохио анха- рал хандуулжа, колхоз бүхэндэ га- хайн мяха гаргаша багатайгаар, улам ехээр абахын түлөө шангаар тэмсэхэ саг эрээ.

Мүнөө жэлдэ аймагай колхозууд, совхоз хамта 5810 гахай шахаад, тэдэний тус бүрин шэгнүүрһе 70—80 килограмм болгожо, гүрэндэ ту- шааха, худалдаха зорилго табин- хай. Мүн аймагтаһай байгша ондо бүхидөө 8500 поршоонхо абтажа, тэжээлгэ ёһотой. Тинхэдэ жэлэй эсэстэ колхозууд болон совхоздо хамта 300-аад толгой гол эхэ гахай, нэгэ түрүүлхэ 1083 эхэ гахайтай

байха зэргэртэйбди.

Эдэ харалагдаһан хэмжээ-ябуул- гануудые бэлдүүлхын түлөө колхозуудта, совхоздо юун хэгдэхэ ёһо- той гэсэхэб? Мүнөө юун хэгдэхэ байнаб гэжэ хараябди.

Нэн түрүүндэ олонхы колхозууд гахайнгаа үүлтэр хайжаруулхын тула томо сагаан үүлтэрэй азарга болон эхэ гахайнуудые ондоо ай- магуудһаа худалдажа абана, мүн колхозууд өөһөд хоорондоо андал- даа хэжэ, гахайнуудһаа шуһа нэгэ- тэй, адли түрэлэй болгохогүйн тү- лөө оролдон. Гадна колхозуудта гахайшадтай ажал хүдэлмэри хүн- гэдхэхэ талаар һүүлэй үсдэ горьтой юумэ хэгдэ. Аймагай бүхы артель- нүүдтэ гахайн байрада электрын гэрэл оруулагдажа, гахайн эдэ буйлуулха, зөөхө, уһа насосоор бү- лэжэ гаргаха, тэрэниие халааха хүдэлмэри сүм оньожоруулагдаһан- хай. Колхозуудта эхэ гахайе ороон- до оруулаха, поршоонхо зүбөөр түл- жүүлхэ, гахай шахаха ажал гол тү- лэб зоотехническэ заабарин ёһоор үнэгэрлэдэнэ. Энэһэнгэ урагша кол- хозуудта түрөөгүй залуу эмэ гахай, поршоонхо олоор гүрэндэ тушаадаг, худалдадаг байгаа. Харин байгша онһоо хойшо колхоз бүхэндэ нэгэ- шье эмэ гахай түрүүлэггүй мяхан- да тушааха, худалдагшын болуу- хын түлөө шанга хэмжээ абажа эхилхэмнай. Аймагай колхозууд эдэ үдэрнүүдтэ шахагдажа байһан эмэ гахай, 3—4 һаратай эмэ поршоон- хонуудые илгажа, ондоо тусгаар харуунаһада табина. Мүн фермэ бү- хэндэ бүхы залуу гахайнуудые июль—август соогуур түрүүлхын

тула тэдэниие ороондо оруулжа захалба. Тинхэдэ томо һайн эхэ га- хайнуудһаа жэлдэ гурба түрүүлдэг болохо тушаа бэлдэхэл хэжэ бай- набди. Гадна зун, намарай сагта гахайнуудые зүбөөр эдээлүүлхэ, бэлшэхын тулада уһа нуурай эрьс шадар, ой модной захала, таатай зохид газарнуудта гахайн зунгай байрануудые шөнээр эмхидхэжэ эхилэхэбди.

Гэбшье гахай үсхэбэрлгын эгээл гол шухала асуудал — тэжээл бэлдэхэл мүнөө болотор үшөөл эгээл шийдхэгдээгүй байһаар. Тий- мэһээ энэ жэлдэ эхилжэ аймагай колхозуудта гансахан лэ гахайда ногоон тэжээл болгожо эдуюлха, мүн тэндэ оруулжа бэлшэхын ту- ла 900 гектарта горох-өвсэ болон вике өвсөтой холижо таригдаха ёһотой. Тинхэдэ 220 га газарта тур- непс, 600 гектарта хартаабха тариха- бди, тэрэнэйнай нилээд эхэ ху- шинэ гахайн тэжээлдэ оруулагдаха юм. Тэрэнгэ гадна, аймагта байгша ондо хамта 2500 гектарта сило- сэй ургамалууд (кукуруза, наран сасэг), 1290 га газарта хүсы үбэн, олон жэлэй хяг таригдахаар ха- раалагдана. Мүнөө хаа хаанагай ургамал, ногоо тариха газар таһа- лдагдаха үгтөөд, ехэнхи газартань наг шэбхэ һайса гаргагдажа, һай- ра тогтоогдоо.

Тингэжэ колхоз бүхэн ерэхэ жэл- дэ нэгэһье килограмм тэжээл ондоо тэжээл худалдажа абахаяа болижо, гахайн эднхэ элдэб шэмэтэй һайн тэжээл өһөдөө элбэргээр бэлдэхэ- дэг болохон гэсэхэ.

А. Хамаганов, Кабанскын аймагай хүдөө ажахын инспекцин главно зоотехник.

Поршоонхо түлжүүлхэ тухай

Бүхы абтаһан нарай поршоонхо- нуудые һайнаар, гарза хоролтоггүй- гөөр түлжүүлхын тула туха га- хайнуудые ороондо ороһонһоо хой- то зүбөөр харуулаха, эдээлүүлхэ шухала гажэ бин өрһынгөө дүй дүр- шэлһөө мэдэдэг болооб.

Поршоонхонуудай гарһаар 3—4 хондоо байхда үнэний һайхан һү уулгажа, тэблэр соо һайса хуураһан ороһо, мүн бур шабар, модной хөө, мөл, сабэр уһа табиха үгдэгбди. Яһа-мхандай гурья нарай поршоон- ходо эдуюлхэдэ бүрinhэ һайн. Теэд тэрэниие колхознай гордһоо асаруулжа хүсэ хүрдэггүй. Мүн 7—10 хондон поршоонхонуудта өвсэ, ячменини талха машинын һүндэ үдхэншгөөр худхалд адуулахда зохистой байдаг. Халхид һаратай болоһон поршоонхонуудта машиндагда- һан һү, тарья талханай зүйл бага зэргэ эдуюлжа захалдагбди. Зунда хахад һара болоһон поршоонхонууд- ые эхэтэйнь хээр бэлшэхэдэ таа- рамжатай. Үбэлэй сагта нарай пор- шоонхотой гахайн табалгы һага за- хадан хабтагайгаар доогуурнэ пор- шоонхын багтажа гараха забһартай- гаар таһалаад, тэдэнь зөөлхөн хо- лоомоор зузаан дэбихар хэжэ үгэ- хэдэ, поршоонхонууд тэндэ оржо, бэе бэсэд няалдад унтадаг байха юм. Тингэжэ эхөн һүндөө поршоонхоёо дараа аа гү гэжэ айлта- гүй байха ушартай бишу.

Т. Нионова, Сталиной нэрэмжэтэ колхозой ахалагша гахайшан.

